

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента Башкатової Вікторії Василівни на дисертацію КАДЕГРОБ Альбіни Іванівни на тему: «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» подану на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження.

Дисертаційне дослідження Кадегроб Альбіни Іванівни присвячене актуальній проблемі адміністративного права – адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Корупція є складним соціальним явищем, що вкрай негативно впливає на всі аспекти соціально-економічного та політичного розвитку держави, загрожує реалізації принципів верховенства права й соціальної справедливості, підриває основи демократії та порушує права людини.

Тому розв'язання проблеми корупції є одним з пріоритетів для українського суспільства на сьогоднішньому етапі розвитку держави.

У правовому значенні корупція – це збірне поняття, яке охоплює сукупність (систему) взаємопов'язаних правопорушень, за вчинення яких особи притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності. Реально ці правопорушення мають різні форми (види). До них, насамперед, належать хабарництво, зловживання владою або посадовим становищем та інші посадові злочини, які вчиняються для задоволення корисливих та інших особистих інтересів чи інтересів третіх осіб. Це одна з причин того, чому ця проблема привертає увагу міжнародних інституцій, чому її досліджують міжнародні рейтингові агентства типу Transparency International.

Чим більш корумпована країна, тим повільніше вона розвивається економічно. Корупція посилює бідність і значно обмежує можливості боротьби з нею.

Вказане актуалізувало необхідність ухвалити новий стратегічний документ, який би комплексно підійшов до розв'язання проблеми, визначив чіткі цілі, часові рамки й засоби їх досягнення, а також поєднав антикорупційні реформи з іншими, зокрема такими як судова реформа, реформа органів правопорядку, публічної служби, адміністративна тощо. Таким документом покликана стати нова Антикорупційна стратегія.

Антикорупційна стратегія реалізується шляхом виконання державної програми, яка розробляється Національним агентством з питань запобігання корупції та затверджується Кабінетом Міністрів України. Державна програма з виконання Антикорупційної стратегії підлягає щорічному перегляду з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань з питань ситуації щодо корупції.

Комплексне реформування системи протидії корупції повинно відбуватися відповідно до міжнародних стандартів та успішних практик іноземних держав і гармонізувати законодавство України з європейськими стандартами. Така стратегія реформи відповідає зобов'язанням, проголошеним Україною в Угоді про асоціацію з ЄС.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень, висновків сформульованих у дисертації, забезпечується вдалою і продуманою логікою викладення матеріалу, різноманітністю опрацьованої здобувачем джерельної бази з обраної проблематики наукового дослідження.

Дисертацію виконано у відповідності до положень Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» (Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5); Стратегії реформування державного управління України на період до 2021 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 р. № 1102-р) та плану науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0115U005495).

Обраний напрям дослідження тісно пов'язаний узгоджується з положеннями Законів України «Про засади запобігання та протидії

корупції», «Про відповідальність юридичних осіб за вчинення корупційних правопорушень» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення» та внесення Законом України від 14.05.2013 р. численних змін зокрема, Кодексу законів про працю України, ЦК України, Законів України: «Про Засади запобігання і протидії корупції»; «Про Службу безпеки України»; «Про нотаріат»; «Про місцеве самоврядування в Україні»; «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»; «Про службу в органах місцевого самоврядування»; «Про Державну прикордонну службу України»; «Про Державну спеціальну службу транспорту»; «Про Державну кримінально-виконавчу службу України»; «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України»; «Про військовий обов'язок і військову службу»; «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом»; «Про судоустрій і статус суддів»; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики».

Ознайомлення зі змістом дисертації дає підстави стверджувати, що мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження (сторінки 19–20) були визначені правильно, що дозволило логічно і послідовно викласти результати дослідження, сформулювати науково важливі, актуальні та аргументовані висновки. Досягнути й позитивний результат також обумовлений оптимальним вибором методології дослідження.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, які сформульовані у дисертації.

У результаті проведеного дослідження сформульовано ряд наукових положень і висновків запропонованих особисто здобувачем, що характеризуються науковою новизною, мають важливе теоретичне та прикладне значення.

Відомо, що на сьогодні корупція набула транснаціонального масштабу, створює загрозу стабільності й безпеці громадянського суспільства, руйнує

етичні цінності та уявлення населення про справедливість. Ефективна протидія корупції вимагає належного законодавчого забезпечення, а відтак, запровадження дієвого комплексу нормативно-правових актів, які чітко визначають механізми запобігання корупції, посилення юридичної відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних діянь.

Проте, сфера боротьби з корупцією – це система правоохоронних, переважно кримінально-правових та адміністративно-правових заходів, спрямованих на притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних діянь, що мають на меті покарання, превенцію протиправних дій і виховання населення у дусі поваги до закону, створення в державі атмосфери нетерпимості та непримиренності до проявів корупції.

Таке становище зумовлює необхідність всебічного роз'яснення основ правових актів, утвердження їх у свідомості громадян, перетворення на переконання і втілення в практику повсякденної поведінки. Адже, саме суспільство є істотним елементом в справі боротьби з корупцією, тому що воно, до певної міри, самостійно залучено в практику корупції. В той же час, його участь необхідна, тому що існує безліч ролей, які суспільство може відіграти більш ефективно, ніж будь-який інший інститут.

Досить доречною та логічною уявляється структура викладення матеріалу у дисертаційній роботі. Вступ до роботи визначає актуальність теми роботи, а також її основні загальні характеристики. Перший розділ присвячено правовим засадам запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією. У другому розділі визначено та охарактеризовано органи державної влади як суб'єкти запобігання адміністративним правопорушенням, пов'язаним з корупцією, зокрема, визначені суб'єкти, форми та методи, діяльності органів державного управління у сфері запобігання правопорушенням, пов'язаним з корупцією.

Винесені на захист положення характеризують роботу як комплексне дослідження, присвячене аналізу проблемних питань, що виникають в процесі удосконалення адміністративного законодавства та інших

нормативно-правових актів, якими регулюється адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Достовірність і наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Найбільш вагомими результатами, що характеризуються новизною та розкривають глибину, складність, масштабність, повноту та суть дисертаційного дослідження, є такі положення, трактування та ідеї:

- вперше визначено поняття форм і методів державного управління у сфері запобігання правопорушенням, пов'язаних з корупцією;

- авторкою удосконалено теоретичне тлумачення «адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією», під яким розуміємо вчинене спеціальним суб'єктом суспільно небезпечне винне діяння, яке завдає шкоди державі й суспільству і полягає у порушенні вимог адміністративно-корупційно-правових норм, за яке законом передбачена адміністративна відповідальність;

- набула подальшого розвитку становлення інституту адміністративних корупційних правопорушень.

Це викликає зацікавленість дослідження авторки щодо механізму протидії адміністративним правопорушенням, пов'язаних з корупцією. Він становить собою систему правових засобів, інтегрованість та організованість яких дозволяє послідовно й ефективно забезпечити правове регулювання суспільних відносин шляхом застосування норм адміністративного права.

Практична і теоретична значущість результатів дисертаційного дослідження.

Аналіз змісту роботи свідчить про те, що в результаті проведеного дослідження дисертантці вдалося вирішити поставлені завдання та отримати ряд нових, важливих для науки результатів.

Зокрема, впровадження результатів дисертації у сфері науково-дослідницької діяльності дозволить використовувати їх для подальшої розробки проблем формування понятійного апарату адміністративного права,

лінгвістично-правової уніфікації адміністративної термінології, правового регулювання відносин в механізмі запобігання корупції службовцями антикорупційних органів України.

Всі висновки та авторські теоретичні визначення окремих категорій обґрунтовані власними дослідженнями авторки. Наукові положення, висновки та рекомендації одержані дисертанткою самостійно та висвітлені в опублікованих працях.

Структура і зміст роботи свідчать про цілісність дослідження. Робота завершується сформульованими висновками, пропозиціями щодо вдосконалення чинного законодавства України, з зазначених питань.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Дисертаційне дослідження Кадегроб Альбіни Іванівни: «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» має багато позитивних аспектів, але у той же час, поряд з безумовно цінними здобутками, що властиво кожній творчій роботі, містить окремі дискусійні положення, що потребують додаткової аргументації.

1. На сторінках 44-45 дисертації авторка досліджує основи взаємодії антикорупційних органів, покликаних забезпечувати формування та реалізацію державну антикорупційну політику, які доки не в змозі забезпечити вплив на зменшення корупції в державі. Зазначивши неефективність діяльності тільки двох антикорупційних органів.

2. Значну увагу в дисертаційній роботі приділено висвітленню питанню ефективності впливу громадської думки. Однак, авторка у тексті дисертації чомусь не деталізує які напрямки співпраці держави, інститутів громадянського суспільства та міжнародної спільноти необхідні для послаблення корупційної складової в Україні.

3. Вважаємо, що дисертантці у підрозділі 1.3. роботи доцільно було б більше уваги приділити проблематиці щодо правового та іншого захисту викривачів у сфері запобігання корупції.

Втім, наведені зауваження не впливають на загальний позитивний

висновок щодо високої якості проведеного наукового дослідження. Автореферат відображає основний зміст дисертації. Публікації повною мірою висвітлюють положення дисертаційного дослідження.

Висновок щодо рецензованого дослідження.

За актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю і достовірністю, науковою і практичною значущістю отриманих результатів, повнотою їх викладення в опублікованих дисертанткою наукових працях, а також за оформленням дисертація Кадегроб Альбіни Іванівни на тему: «Адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією» відповідає вимогам пункті 11 Порядку присудження наукових ступенів, які висуваються до кандидатських дисертацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (редакції постанови № 943 від 20.11.2019), а її авторка на основі публічного захисту заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

директор навчально-наукового інституту

«Європейська Юридична Школа»

Міжнародного Європейського Університету

кандидат юридичних наук, доцент

В.В. Башкатова
В.В. Башкатова

Гіркас засвірюю

Нагальшик загальному версіїю

Міжнародного європейського університету

Закаблуква Н.М. @

05.10.2020р.